

افغانستان آزاد – آزاد افغانستان

AA-AA

چو کشور نباشد تن من مباد بدین بوم و بر زنده یک تن مباد
همه سر به سر تن به کشتن دهیم از آن به که کشور به دشمن دهیم

www.afgazad.com

afgazad@gmail.com

Ideological

مسائل ایدئولوژیک

داکتر سها

۰۷ اکتوبر ۲۰۱۸

نقد قرآن

۴۳

مکر، کید، خدعه و فریب خدا

مکر، کید، خدعه و فریب همگی به این معنی اند "واقعیت را به نحو نادرست به دیگری جلوه دادن به نحوی که موجب خطا در تصمیم گیری و عمل فرد شود تا منجر به پیدایش شری برای او شود". بدخواهی و دروغ و سوق دادن به سوی خطا و شر جوهره این رفتارهاست. در قرآن تمام این رفتارها به خدا نسبت داده شده است. در آیات متعددی به خداوند مکر نسبت داده شده و خدا را بهترین مکاران دانسته است. مثلاً:

و مکروا و مکر الله و الله خیر الماکرین - آل عمران ۵۴

ترجمه: و مکر کردند و خدا مکر کرد و خدا بهترین مکر کنندگان است.

وَقَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَلِلَّهِ الْمَكْرُ جَمِيعًا يَعْلَمُ مَا تَكْسِبُ كُلُّ نَفْسٍ وَسَيَعْلَمُ الْكُفَّارُ لِمَنْ عُقْبَى الدَّارِ (۴۲) رعد

و به یقین کسانی که پیش از آنان بودند نیرنگ کردند ولی همه تدبیرها نزد خداست آنچه را که هر کسی به دست می آورد می داند و به زودی کافران بدانند که فرجام آن سرای از کیست (۴۲)

إِنَّ الْمُنَافِقِينَ يُخَادِعُونَ اللَّهَ وَهُوَ خَادِعُهُمْ وَإِذَا قَامُوا إِلَى الصَّلَاةِ قَامُوا كُسَالَى يُرَاءُونَ النَّاسَ وَلَا يَذْكُرُونَ اللَّهَ إِلَّا قَلِيلًا (۱۴۲) نساء

منافقان با خدا نیرنگ می کنند و حال آن که او با آنان نیرنگ خواهد کرد و چون به نماز ایستند با کسالت برخیزند با مردم ریاء می کنند و خدا را جز اندکی یاد نمی کنند (۱۴۲)

خدا مجرمان را به مکر مردم می انگیزد و سپس آتارا و مردم را عذاب می کند.

وَكَذَلِكَ جَعَلْنَا فِي كُلِّ قَرْيَةٍ أَكْبَرًا مُجْرِمِيهَا لِيَمْكُرُوا فِيهَا وَمَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ وَمَا يَشْعُرُونَ (۱۲۳) وَإِذَا جَاءَهُمْ آيَةٌ قَالُوا لَنْ نُؤْمِنَ حَتَّى نُؤْتَى مِثْلَ مَا أُوتِيَ رُسُلَ اللَّهِ اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ سَيُصِيبُ الَّذِينَ أَجْرَمُوا صَغَارٌ عِنْدَ اللَّهِ وَعَذَابٌ شَدِيدٌ بِمَا كَانُوا يَمْكُرُونَ (۱۲۴) انعام

ترجمه: و بدین گونه در هر شهری گناهکاران بزرگش را می گماریم تا در آن به نیرنگ پردازند و [لی] آنان جز به خودشان نیرنگ نمی زنند و درک نمی کنند (۱۲۳) و چون آیتی برایشان بیاید می گویند هرگز ایمان نمی آوریم تا این که نظیر آنچه به فرستادگان خدا داده شده است به ما [نیز] داده شود خدا بهتر می داند رسالتش را کجا قرار دهد به زودی کسانی را که مرتکب گناه شدند به [سزای] آن که نیرنگ می کردند در پیشگاه خدا خواری و شکنجه ای سخت خواهد رسید (۱۲۴)

در دو آیت فوق سه اشکال بزرگ وجود دارد:

اول: این که خدا مجرمان را به نیرنگ بر می انگیزد یعنی خدا مکر انگیز و گمراه کننده مردم است. دوم: و خدا سپس مجرمان (و مردم فریب خورده از آنان را) که خود خدا عامل گمراهی شان بوده عذاب می کند که این قطعاً خلاف عدالت است. سوم: در آیت ۱۲۳ فوق گفته و مَا يَمْكُرُونَ إِلَّا بِأَنْفُسِهِمْ یعنی ماکرین فقط به خود مکر می کنند یا زیان مکر فقط به خودشان برمی گردد. همچنین در آیت ۴۳ فاطر: وَلَا يَحِقُّ الْمَكْرُ السَّيِّئُ إِلَّا بِأَهْلِهِ. یعنی مکر بد جز اهلش را فرا نمی گیرد، همین مطلب را تکرار می کند. این که مکر و فریب مکرکنندگان فقط به خودشان برمی گردد، غلط است. زیرا فرد مکار سعی می کند دیگران را فریب دهد نه خودش را. و بدیهی است که مکر و فساد ماکران و فاسدان، قطعاً موجب فساد و تباهی در جامعه می شود. این خطا در این آیات با آیت زیر در تناقض است: دقت کنید:

وَإِذَا أَرَدْنَا أَنْ نُهْلِكَ قَرْيَةً أَمَرْنَا مُنْرَفِيهَا فَفَسَقُوا فِيهَا فَحَقَّ عَلَيْهَا الْقَوْلُ فَدَمَّرْنَاَهَا تَدْمِيرًا (۱۶) اسراء

و چون بخواهیم شهری را هلاک کنیم خوشگذرانانش را و می داریم تا در آن به انحراف [و فساد] پردازند و در نتیجه عذاب بر آن [شهر] لازم گردد پس آن را [یکسره] زیر و زبر کنیم (۱۶)

یعنی فسق و فساد و فریبکاری عده ای، موجب فساد در کل جامعه می شود که در تضاد با نکته سوم در آیات فوق است. از طرف دیگر هر دو اشکال اول و دوم آیات فوق به این آیت هم وارد است. خدا خود فسادکاری را برمی انگیزد و آنگاه مردم بیچاره ای که در این گمراهی و فساد گیر افتاده اند را عذاب می کند که ظلمی واضح است.

خدا به کفار نیرنگ می زند و به آنان مهلت می دهد تا آنان را بیشتر معذب کند

إِنَّهُمْ يَكِيدُونَ كَيْدًا (۱۵) وَ أَكِيدُ كَيْدًا (۱۶) فَمَهْلٌ الْكَافِرِينَ أَمْهَلُهُمْ رُوَيْدًا (۱۷) طارق

آنان دست به نیرنگ می زنند (۱۵) و [من نیز] دست به نیرنگ می زنم (۱۶) پس کافران را مهلت ده و کمی آنان را به حال خود واگذار (۱۷)

وَالَّذِينَ كَفَرُوا بِآيَاتِنَا سَنَسْتَدْرِجُهُمْ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ (۱۸۲) وَأَمْلِي لَهُمْ إِنْ كَيْدِي مَتِينٌ (۱۸۳) اعراف

ترجمه: و کسانی که آیات ما را تکذیب کردند به تدریج از جایی که نمی دانند گریبانشان را خواهیم گرفت (۱۸۲) و به آنان مهلت می دهیم که نیرنگ من استوار است (۱۸۳)

می ببینید که خدا برای جهنمی کردن کافران به آنان نیرنگ می زند و به آنان مهلت می دهد تا جرمشان سنگینتر و جهنمی تر شوند.

خدا چه کند؛ چگونه گوساله طلانی بدون معجزه می تواند صدای گاو دهد؟

فَأَخْرَجَ لَهُمْ عَجَلًا جَسَدًا لَهُ خُورٌ فَقَالُوا هَذَا إِلَهُكُمْ وَإِلَهُ مُوسَىٰ قَتَلْتُمُوهُ (۸۸) طه

ترجمه : پس برای آنان پیکر گوساله ای که صدائی داشت بیرون آورد و [او و پیروانش] گفتند این خدای شما و خدای موسی است و [پیمان خدا را] فراموش کرد (۸۸)

در قرآن آمده است که وقتی موسی برای صحبت با خدا به کوه طور رفت. فردی به نام سامری گوساله ای از طلا ساخت و این گوساله صدای گاو در می آورد. این توانائی از آنجهت بود که سامری اثر پای جبرئیل را گرفته بود و در گوساله ریخته بود. آنگاه مردم به پرستش گوساله پرداختند. آیا این معجزه نبود و به خواست خدا انجام نشده بود. آیا این خدعه خدا نبود که گوساله صدای گاو دهد تا مردم فریب بخورند.

خدا با خوب جلوه دادن اعمال بد، مردم را فریب می دهد.

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِالْآخِرَةِ رَبَّيْنَا لَهُمْ أَعْمَالَهُمْ فَهُمْ يَعْمَهُونَ (۴) نمل

ترجمه : کسانی که به آخرت ایمان ندارند کردارهای (زشتشان) را در نظرشان بیاراستیم تا سرگشته بمانند (۴) اینکار نیرنگ و فریب واضح خداست. انسان معمولاً کاری را انجام می دهد که درست و خوب بداند. حال خدا کار بد را در نظر مردم خوب جلوه می دهد تا آنان آن را انجام دهند و سپس آنان را عذاب می کند. عجب خدای مریض و ظالمی را محمد معرفی کرده است.

در مجموع خدا مکر، کید، خدعه، امهال و استدراج را بکار می برد تا افراد را گمراهتر و جهمی تر کند. آیا غلط گفتن، تناقض در گفتار و فریب مردم و ظلم به مردم می تواند کار خدای عالم و عادل باشد و یا این محمد است که خود را پشت نام خدا پنهان کرده است؟

عذاب کردن انسانهایی که مورد کید خدا یا شیطان قرار گرفته اند بسیار ظالمانه است. چون مردم بیچاره نمی دانند که مورد فریب قرار گرفته اند و گمان می کنند که کارهایی که می کنند کار درست است. بنابراین مردم با نیت خیر اینکارها را انجام می دهند و طبعاً باید پاداش داده شوند نه عذاب. ما انسانها هم تا این حد ظالم نیستیم اگر کسی سهواً خطائی انجام داد و یا کسی را که با نیت خیر کار غلطی انجام دهد مورد مجازات قرار نمی دهیم. توجه کنید این چه خدای ظالمی است که محمد معرفی می کند؟! این محمد است که غیظ و کینه خود را از کافران و نیرنگ و فریب خود را نسبت به مردم به خدا نسبت می دهد.

طبعاً پذیرش خدای مکار برای مفسران قابل قبول نیست بنابراین به اصلاح و ترمیم آیات فوق پرداخته اند. مفسران در توجیه کید و مکر خدا دچار مشکلات فراوان شده اند. بعضی فریبکارانه کید و مکر را به تدبیر ترجمه کرده اند (مثلاً در تفسیر نمونه: ناصر مکارم). در کجا و در کدام زبان تدبیر معادل فریب است؟! عده ای مکر و کید را به معنای از بین بردن کید ترجمه کرده اند. اینهم فریب است. مکر کردن و از بین بردن مکر یکی نیستند کسی که با نیرنگ مقابله می کند نیرنگ کار نیست و مگر خدا یا محمد نمی توانستند به جای مکر و کید "از بین برنده کید" را به کار ببرند، تا به خدا هم نسبت ناروا داده نشود و آیندگان را در دردسر نیندازد. چنانچه در آیت ۱۸ انفال آورده است:

ذَلِكُمْ وَأَنَّ اللَّهَ مُوْهُنٌ كَيْدِ الْكَافِرِينَ (۱۸) انفال

ترجمه: چنین است و خدا تضعیف کننده کید کافران است.

فَوَقَّاهُ اللَّهُ سَيِّئَاتِ مَا مَكْرُوا وَحَاقَ بِالْإِذْنِ فِرْعَوْنَ سُوءُ الْعَذَابِ (۴۵) غافر

پس خدا او را از عواقب سوء آنچه نیرنگ می کردند حمایت فرمود و فرعونیان را عذاب سخت فرو گرفت (۴۵) بنابراین مکر زدن و از بین بردن مکر در خود قرآن به صورت مجزا آورده شده اند و معانی مجزائی دارند. به علاوه مقابله با مکر در جائی معنی دارد که مکر از طرف مقابل باشد اما در بسیاری از مکرهای خدا در قرآن،

آغازکننده مکر خداست. مثل:

أَفَأَمِنُوا مَكْرَ اللَّهِ فَلَا يُأْمَنُ مَكْرَ اللَّهِ إِلَّا الْقَوْمُ الْخَاسِرُونَ (۹۹) اعراف

ترجمه: آیا از مکر خدا خود را ایمن دانستند جز مردم زیانکار خود را از مکر خدا ایمن نمی داند (۹۹)

این آیت تصریح دارد که خدا پیوسته در نیرنگ زدن است و انسانها باید از نیرنگ او در هراس باشند. همچنین قبلاً مطرح شد که خدا با برانگیختن مجرمان و مترفین به نیرنگ مردم، آنان را به سوی عذاب می راند. یعنی در بیشتر موارد ذکر شده در قرآن خدا شروع کننده مکر است نه خنثی کننده مکر. بنابراین تلاش مفسران برای پاره دوزی اینجا هم به کار نمی آید.

ادامه دارد